

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/88/2016
Identifikačné číslo spisu:	1111245046
Dátum vydania rozhodnutia:	18.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1111245046.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu W. K., bývajúceho v G., zastúpeného advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, IČO: 35955341, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, IČO: 30844789, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C 222/2011, o dovolaniach žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. augusta 2014 sp. zn. 14 Co 240/2014, 14 Co 241/2014 a proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 234/2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 234/2014 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. augusta 2014 sp. zn. 14 Co 240/2014, 14 Co 241/2014 o d m i e t a.

Odôvodnenie

Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 100 750 € s príslušenstvom ako náhradu škody, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) pri výkone bankového dohľadu nad Podielovým družstvom M. R. (ďalej len „Družstvo“). Poukázal na to, že bol členom Družstva, ktoré od svojich členov zhromažďovalo peňažné prostriedky a zabezpečovalo ich zhodnocovanie v zmysle zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 566/2001 Z.z.“). Družstvo pri tom využívalo služby obchodníka s cennými papiermi - spoločnosti H. R., o.c.p. (ďalej len „OCP“). NBS mala podľa zákona č. 566/2001 Z.z. a zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 747/2004 Z.z.“) vykonávať dohľad nad Družstvom a OCP, jej postup ale nebol riadny. NBS vedela o nedostatkoch v ich činnosti, neprijala ale včas účinné opatrenia na ich odstránenie a na hroziacu škodu neupozornila ani Družstvo ani jeho členov. Pokiaľ by riadne vykonávala bankový dohľad, boli by finančné prostriedky žalobcu nielen chránené, ale aj zhodnotené. V dôsledku zanedbania náležitého

bankového dohľadu vznikla žalobcovi škoda, za ktorú podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) zodpovedá štát.

Žalovaná popierala opodstatnenosť žaloby. Namietala, že nezanedbala bankový dohľad a žalobca sa svojich práv mal domáhať v konkurznom konaní vyhlásenom na Družstvo uznesením Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2001 sp. zn. 3 K 95/2010. Žalobca ako investor musel vedieť, že s investíciou peňažných prostriedkov do činnosti Družstva je spojené riziko a orgány dohľadu mohli vykonávať dohľad len v zákonom vymedzenom a limitovanom rozsahu. NBS bola až s účinnosťou od 1. júna 2010 oprávnená dohliadať aj na to, či sa dodržiava schválený prospekt investície. Družstvo samo dlho nesignalizovalo žiadne obavy z činnosti OCP; až 5. apríla 2010 požiadalo o preskúmanie postupu OCP a o vykonanie dohľadu na mieste. NBS najskôr rozhodnutím o predbežnom opatrení uložila OCP povinnosť zdržať sa bez súhlasu NBS nakladania s majetkom klientov a neskôr rozhodnutím z 21. decembra 2010 odobrала OCP povolenie na poskytovanie investičných služieb (§ 156 ods. 2 písm. a/ zákona č. 566/2001). Napokon rozhodnutím z 30. mája 2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt. Z týchto dôvodov žiadala žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 10. februára 2014 č.k. 10 C 222/2011-591: a/ zamietol návrh žalobcu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, b/ zamietol žalobu, c/ žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že žalobca bol členom Družstva a v zmysle dohody o úprave niektorých práv a povinností uzavretej s Družstvom mu vznikol nárok na vyplatenie vyrovnávacieho podielu, ktorý mu však dosiaľ vyplatený nebol a nebola mu poskytnutá ani náhrada zaň. Podľa názoru prvostupňového súdu je neopodstatnená argumentácia, že štát nedohliadol nad činnosťou Družstva postupom zodpovedajúcim zákonu č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska (ďalej len „zákon č. 566/1992 Zb.“), zákonu č. 566/2001 Z.z. a zákonu č. 747/2004 Z.z. Otázku, či žalobcovi vznikla škoda, za ktorú zodpovedá štát, riešil súd prvého stupňa podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. Uviedol, že žalobca bol v konaní povinný preukázať všetky tri podmienky vzniku zodpovednosti podľa tohto zákona (existenciu škody, nesprávneho úradného postupu a príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom), ktoré musia byť splnené kumulatívne, žalobca ale nepreukázal, že NBS zanedbala bankový dohľad vytýkaným spôsobom. Vzhľadom na to, že žalobca nepreukázal jednu z troch podmienok vzniku zodpovednosti za škodu (nesprávny úradný postup NBS), súd prvého stupňa sa už nezaoberal tým, či žalobcovi vznikla škoda v ním vyčíslenej výške. Pri zamietnutí žaloby vzal na zreteľ tiež to, že žalobca sa domáhal uspokojenia svojej pohľadávky v konkurznom konaní, ktoré je vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3 K 95/2010 Družstvu ako úpadcovi. V incidenčnom konaní, ktoré ešte nebolo ukončené, môže byť jeho pohľadávka uznaná. Žaloba o náhradu škody je preto podaná predčasne. Navyše, žalobca si nárok na náhradu škody môže uplatniť v zmysle § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka. Svoj vplyv na riadenie a hospodárenie Družstva mal žalobca ako člen vykonávať prostredníctvom členskej schôdze, žalobca ale počas svojho členstva v Družstve takto svoje oprávnenia nerealizoval. Na odôvodnenie zamietnutia návrhu na prerušenie konania súd prvého stupňa uviedol, že rozhodnutie Súdného dvora Európskej únie o žalobcom nastolených otázkach nie je v danom prípade nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej; navyše, prvostupňový súd nie je súdom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti výroku uvedeného rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá, podal žalobca odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd buď napadnutý výrok rozsudku zmenil (tak, že žalobe vyhovie) alebo zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý výrok rozsudku potvrdiť. Súd prvého stupňa podľa jej názoru vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, v potrebnej miere zistil rozhodujúce skutkové okolnosti a svoje skutkové zistenia vecne správne posúdil.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 3. apríla 2014 č.k. 10 C 222/2011-607 uložil žalobcovi povinnosť

zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 €. Aj proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie. Okresný súd Bratislava I v ten istý deň uznesením č.k. 10 C 222/2011-609 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní vo výške 21,84 €. Rovnako proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 6. augusta 2014 sp. zn. 14 Co 240/2014, 14 Co 241/2014 napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 3. apríla 2014 č.k. 10 C 222/2011-607 potvrdil a jeho uznesenie z toho istého dňa č.k. 10 C 222/2011-609 zrušil a vec mu (v tomto rozsahu) vrátil na ďalšie konanie. Proti potvrdzujúcemu výroku tohto uznesenia odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s odôvodnením, že vyrubení súdneho poplatku v rozpore so zákonom bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 234/2014 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti (ktorou bola zamietnutá žaloba) potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení konštatoval, že napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa spočíva na vecne správnych skutkových a právnych záveroch. Po opísaní podstaty obsahu žaloby, vyjadrení žalovanej, priebehu a výsledkov konania na súde prvého stupňa uviedol obsah odvolania a vyjadrenia žalovanej k odvolaniu. Konštatoval, že hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva žalobcu na náhradu škody je zákon č. 514/2003 Z.z. Predpokladmi zodpovednosti štátu podľa tohto zákona sú: a/ nesprávny úradný postup, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebolo preukázané, že by NBS nesprávne úradne postupovala spôsobom, ktorý jej vytýkal žalobca. NBS mohla až od 1. júna 2010 dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Žalobca si musel byť vedomý, že s jeho investíciou je spojené riziko, pokiaľ ale napriek tomu investoval, nemôže byť jeho finančná ujma pričítaná na ťarchu žalovanej. Všetky žalobcom namietané okolnosti o údajnom nesprávnom úradnom postupe NBS sa pritom týkali takých nesprávností, ku ktorým malo dôjsť v procese rozhodovania NBS; nesprávnosti tejto povahy ale nemožno považovať za dôvod zakladajúci zodpovednosť štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebol teda v konaní preukázaný nesprávny úradný postup NBS pri vykonávaní bankového dohľadu. Správny je tiež právny záver súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi konaním NBS a škodou žalobcu. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovanej, že žalobcovi dosiaľ nevznikla žiadna škoda, v dôsledku čoho chýba aj tento predpoklad zodpovednosti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V súvislosti s tým poukázal na vyhlásenie konkurzu na majetok Družstva a konštatoval, že žalobcovi by škoda mohla vzniknúť až v prípade, že jeho pohľadávka nebude uspokojená v rámci konkurzu Družstva. Nestotožnil sa ani s názorom žalobcu, že pri vykonávaní dokazovania došlo k procesným vadám odôvodňujúcim zrušenie napadnutého rozsudku. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti prvému výroku uvedeného rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že súdy mu odňali možnosť konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Vyjadrenie žalovanej, ktoré obsahovalo skutkovú a právnu argumentáciu a bolo podané k jeho odvolaniu proti prvostupňovému rozsudku, nebolo žalobcovi doručené. Tým mu bola odňatá možnosť oboznámiť sa s týmto procesným úkonom protistrany a primerane naň reagovať. Postup odvolacieho súdu, ktorý vec napriek tomu prejednal a rozhodol, viedol v dôsledku toho k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom. Ide o obdobnú procesnú situáciu, na ktorú poukázal Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len ESĽP“) vo veci Trančíková proti Slovenskej republike. Podľa jeho názoru súdy tiež rozhodli vecne nesprávne, svojvoľne, arbitrárne a ich rozhodnutia nie sú dostatočne presvedčivé a preskúmateľné, čo zakladá inú vadu konania (R 111/1998) v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Postupovali formalisticky tak, že zohľadnili iba judikaturu, ktorú považovali za vhodnú, ale inú - rovnako dôležitú judikaturu nespomenuli. Rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach a nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností. Prvostupňový aj odvolací súd dospeli k nesprávnemu právnemu záveru, že NBS neporušila ustanovenia zákonov č. 566/1992 Zb., č. 566/2001 Z.z. a č. 747/2004 Z.z., resp. že riadne vykonávala bankový

dohľad. Zopakujúc dôvody, uplatňované už skôr, žalobca vyslovil presvedčenie, že finančná ujma, ktorá mu vznikla, je výsledkom zanedbania povinností orgánu bankového dohľadu a podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nesie zodpovednosť za ňu štát. Žalobca v konaní dostatočne preukázal splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti štátu v zmysle uvedeného zákona, preto jeho žalobe malo byť vyhovené. Priebeh súbežne prebiehajúceho konkurzného konania nasvedčuje tomu, že pohľadávka žalobcu nebude môcť byť uspokojená. V súvislosti s tým tiež zopakoval, že samo prebiehajúce konkurzné konanie nevylučuje, aby sa veriteľ samostatnou žalobou domáhal náhrady škody voči štátu v inom súdnom konaní. Navyše, podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. nie je bezúspešné uplatnenie pohľadávky veriteľa v konkurznom konaní. Žiadal preto rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť, spolu s ním zrušiť aj prvostupňový rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu zopakovala podstatnú časť svojej skoršej argumentácie uvedenej už v priebehu konania na prvostupňovom súde a obsiahnutej v odvolaní. Podľa jej názoru rozhodli sudy na podklade úplných skutkových zistení, ktoré po právnej stránke správne posúdili. Za čisto účelovú označila námietku žalobcu, že mu nedoručením vyjadrenia žalovanej k odvolaniu bola odňatá možnosť pred súdom konať. Právny zástupca žalobcu, ktorý žalujúcu stranu zastupuje v mnohých skutkovo a právne podobných veciach, pozná postoje a podstatu vyjadrení žalovanej z veľkého počtu iných prípadov, dosiaľ ale námietku takéhoto obsahu neuplatňoval. Žalovaná so zreteľom na to, že právny zástupca žalobcu aj bez oboznámenia sa s jej vyjadrením k odvolaniu poznal právne východiská a závery žalovanej, vyslovila presvedčenie, že na jej právnu vec nemôžu dopadať právne závery zaujaté ESĽP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike. Žiadala nedôvodné dovolanie žalobcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade so zákonom § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolania smerujú proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Najvyšší súd poznamenáva, že s účinnosťou od 1. januára 2015 je ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku, ktoré bolo dovtedy označené ako § 237 O.s.p., označené ako § 237 ods. 1 O.s.p. Rovnako poznamenáva, že nasledujúce body 1. až 6. sa týkajú dovolania žalobcu, ktorým napadol v tejto veci vydaný rozsudok odvolacieho súdu; dovolania žalobcu proti uzneseniu odvolacieho súdu o súdnom poplatku sa týka bod 7.

1. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z nich vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol

riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nevyplýva.

2. Žalobca v dovolaní namietol, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

2.1. Pokiaľ žalobca namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p.

Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

2.2. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (vid' § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

2.3. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (vid' uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

2.4. Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza k tzv. inej (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) vade.

Takáto vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), prípustnosť dovolania ale nezakladá (porovnaj napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 266/2009).

3. K dovolateľom tvrdenému odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť tiež v dôsledku toho, že - ako uvádza - napadnuté rozhodnutie nemá náležitosti v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., je nekonkrétne, nedostatočne odôvodnené a nepresvedčivé, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je judikatúrou najvyššieho súdu (viď R 111/1998 a tiež stanovisko R 2/2016) považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), teda nie za procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu je táto judikatúra aktuálna a plne akceptovateľná aj v prejednávanej veci. Pre úplnosť len poznamenáva, že správnosť takého nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998. Napríklad v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 ústavný súd konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

Dovolací súd preto uzatvára, že i keby dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bol prípadne nepreskúmateľný (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohlo by to založiť prípustnosť dovolania žalobcu.

4. Žalobca zastáva názor, že odvolací súd dospel v danom prípade k právnym záverom, ktoré nezodpovedajú Ústave Slovenskej republiky a zákonom č. 566/1992 Zb., č. 566/2001 Z.z. a č. 747/2004 Z.z. Z hľadiska obsahového namietá, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

5. Zo spisu vyplýva, že k odvolaniu žalobcu proti prvostupňovému rozsudku (č.l. 599 až 605 spisu) sa vyjadrila žalovaná (č.l. 619 až 623 spisu). Zo spisu nevyplýva, že by toto vyjadrenie žalovanej, ktorého súčasťou bola skutková a právna argumentácia, bolo doručené žalobcovi.

5.1. K dôsledkom procesného postupu súdu, v rámci ktorého nebolo odvolateľovi doručené vyjadrenie opačnej procesnej strany k jeho odvolaniu, senát najvyššieho súdu, ktorý koná a rozhoduje v preskúmvanej veci, zaujal v minulosti svoje právne závery vo viacerých rozhodnutiach vydaných do 13. januára 2015 (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 24/2011, 3 Cdo 23/2011, 3 Cdo 129/2011, 3 Cdo 257/2012, 3 Cdo 258/2012), v ktorých opakovane konštatoval, že ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete O.s.p., doručí súd prvého stupňa odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov na vyjadrenie k odvolaniu; iná povinnosť mu z týchto ustanovení nevyplýva. Z Občianskeho súdneho poriadku teda nevyplýva povinnosť odvolacieho

súdu predložiť druhému účastníkovi konania spätne na zaujatie stanoviska vyjadrenie druhého účastníka konania k opravnému prostriedku. Súd nie je povinný donekonečna udržiavať stav konfrontácie medzi podaniami účastníkov konania - je iba na jeho posúdení, kde je rozumná hranica takúto konfrontáciu ukončiť (III. ÚS 144/2012, III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Pokiaľ má odvolací súd k dispozícii potrebné argumenty, ako aj pri dodržaní dikcie ustanovenia § 209a O.s.p. pristúpi k rozhodnutiu vo veci samej (viď tiež III. ÚS 72/09, IV. ÚS 462/2010, IV. ÚS 19/2012, III. ÚS 296/2011.). Odňatie možnosti pred súdom konať nezakladá teda sama skutočnosť, že odvolateľovi nebolo predložené vyjadrenie druhej procesnej strany k jeho odvolaniu. Obdobné právne závery boli vyslovené aj v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu (viď napríklad sp. zn. 5 Cdo 40/2012 a 1 Cdo 17/2011). Iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály (neprestajne sa opakujúci a nikdy nekončiaci) proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania; takýto pohľad by mohol mať až znaky prílišného právneho formalizmu, odporujúceho materiálnemu chápaniu princípu právneho štátu.

5.2. EŠLP vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel EŠLP k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

5.3. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu došlo v preskúmvanej veci - ako tomu nasvedčuje obsah spisu - k procesnej nesprávosti, na procesné dopady ktorej sa vzťahujú právne závery EŠLP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike. Na tom nič nemení, že v preskúmvanej veci ide iba jeden z viacerých prípadov, v ktorých je žalujúca strana zastúpená rovnakou advokátskou kanceláriou a že procesné úkony oboch sporiacich sa strán (žaloba, vyjadrenie k žalobe, odvolanie, vyjadrenie k odvolaniu, dovolanie, vyjadrenie k dovolaniu) bývajú podobné alebo až identické. Niet pochyb o tom, že žalobcovi mala byť daná možnosť oboznámiť sa s vyjadrením žalovanej k odvolaniu a že žalobcovi bola odvolacím súdom táto možnosť upretá.

6. V okolnostiach preskúmvanej veci preto dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu (viď 5.) mal znaky relevantné z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd z uvedeného dôvodu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

7. Pokiaľ ide o dovolanie žalobcu smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené prvostupňové uznesenie o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie, najvyšší súd uvádza, že uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Žalobcom napadnuté uznesenie nemá znaky uznesení, ktoré sú uvedené v týchto ustanoveniach. Prípustnosť tohto jeho dovolania preto z § 239 O.s.p. nevyplýva.

Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Vyššie už ale bolo uvedené, že žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo; nepreukázaná bola tiež vada konania žalobcom namietaná (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobca vyvodzuje procesnú vadu konania vymenovanú v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. z toho, že mu - ako tvrdí - bol vyrubený súdny poplatok v rozpore so zákonom, dovolací súd uvádza, že samotným vyrubením súdneho poplatku sa účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať. Účastníkovi zostávajú v plnom rozsahu

zachované všetky jeho procesné oprávnenia a vyrubenie súdneho poplatku na tom nič nemení. Na tomto závere zotrváva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci a poznamenáva, že k rovnakému právnomu záveru došiel vo viacerých právnych veciach (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 218/2014, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 688/2015, 4 Cdo 468/2014, 7 Cdo 461/2015 a 8 Cdo 27/2016).

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcu proti uzneseniu odvolacieho súdu potvrdzujúcemu prvostupňové uznesenie o súdnom poplatku za odvolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné, nepreukázaná bola žalobcom tvrdená vada konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol toto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

8. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.